

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁR

A Híradóhivatalban átvéve.
Egy évre ..... 16 h.
Negyedévre ..... 4 ..
Helyben háshoz hordva.
Egy évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 ..
Videke postán szállítva.
Egy évre ..... 24 kor
Negyedévre ..... 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétven és
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és Híradóhivatal
Nagyvárad, Sallágyi Dencs-m. h.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a Híradó-
hivatalhoz intézendők.

XI. évfolyam 138. szám.

Nagyvárad.

Vasárnap 1915 június 20.

A harmadik lemergi csata.

Grodek és Komarnó a miénk!

Budapest, június 19. A sajtóhadiszállásról jelentik: A lemergi nagy döntő csata tovább folyik. A szövetséges csapatok mindenütt támadnak. Grodeket és Komarnót rohammal elfoglaltuk. (A miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Kirabolták a lemergi muzeumot.

Zürich, június 19. A Pester Lloydnak távirják: Moszkvai lapok megerősítik a hírt, hogy a lemergi Staropigian intézet muzeumának értékes kincseit az oroszok 40 ladában Kiewbe vitték.

A lemergi csata.

Budapest, június 19. A sajtószállásról jelentik, hogy a szövetséges csapatok elfoglalták Grodeket és Komarnót. Grodek tudvalevőleg a lemergi vasutvonalon van és Lemberg kulcsának nevezik. A lemergi döntő csata az egész vonalon tovább folyik, a szövetségesek mindenütt támadnak.

Az oroszok menekülnek Lembergől.

Budapest, június 19. A Neue Freue Presse közli a következő érdekes híreket Lemberg kiürítéséről:

Már május második felében nagy izgalmak voltak Lembergben. A kórházakból a súlyos betegeket Oroszország belsejébe szállították csak a könnyű sebesültek maradtak Lembergben. Május 26 án Bobrinszky gróf kormányzó és Skalow várparancsnok is elhagyta a várost. A lapok azt irták, hogy a vezetők vissza fognak térni, de ez nem következett be. Az oroszok az összes hivatalok felszerelését elszállították. A Közép-Galiciából menekült orosz kereskedők borzasztó részleteket beszéltek el Lembergben az orosz vereségről.

A lemergi orosz kereskedők között pánik tört ki mikor megtudták, hogy Grodek elővárosában az orosz hadvezetőség biztonságba helyezte a repülőeszközöket. Május utolsó napjaiban vonatokat bocsátottak a

menekülők rendelkezésére. Két menekülőkkel telt vonat összeütözött a pályaudvaron. Június hó 4 én katonaság vette át a vasuti szolgálatot, s a menekülők fejvesztetten önzöltek az orosz főhadiszállás, Radziwiler irányában, de már Nikolajevics nagyherceget nem találták ott. Itt azt beszéltek, hogy a nagyherceget Przemyslben baleset érte s Moszkvába utazott, ahol műtétet végeznek rajta. Lázasan dolgoznak Lemberg kiürítésén, az orosz rendőrség eltávozott, s helyettük a polgárőrség teljesít szolgálatot.

350 millió rubel a kár Moszkvában.

Stockholm, június 19. A szigorú cenzura ellenére is közlések érkeznek a külföldre arról a pogromról, amely a múlt héten Moszkvában volt. E hírek azonban csak gyöngye képét adhatják annak a borzalmas tragédiának, amely ott lejátszódott. Hogy ez

kevésbé nacionalista, mint forradalmi mozgalom volt, egyre világosabban tűnik ki. A zavargások közvetlen oka, mint ezt egy Pétervárról ideérkezett svéd kereskedő a Nya Dagligt Allehanda című lapban elbeszéli, az oroszok vereségei főleg Galiciában, amelyeket a hatóságok tartósan nem titkolhattak el. Ez, valamint az egyre növekvő drágaság a nagy tömegekben forrongást idéztek elő. Az első kitérés a múlt hét szerdáján történt, amikor a zavargók a külföldiek, főleg pedig a németesen hangzó nevek ellen fordultak. Számos svéd üzletet is összeromboltak és kifosztottak. Egy svéd ékszerüzletet csak tulajdonosának lélekjelenléte tudott megmenteni. Az üzletet szétrombolásánál még borzalmasabb volt az ipari telepek szétrombolása. A katonaság és a rendőrség csak akkor látott hozzá a felgyújtott épületek oltásához, amikor a tűz az orosz városrészt fenyegette. Az okozott kárt 350 millió rubelre becsülik.

Elfoglaltuk Grodeket és Komarnót.

Orosz hadszíntér.

Budapest, június 19. (Hivatalos.) A galíciai csata tovább tart. A Veresycza mentén és az attól északra levő összes orosz védelmi állás elleni rohamban a szövetséges csapatok az egyik állást a másik után ragadják el. Grodeket és Komarnót elfoglaltuk.

Az északi fronton a Tanev déli partja az ellenségtől megtisztítottuk és Ulanovot megszállottuk.

A szövetségesek támadása a felső Dnyesztertől délre tovább folyik.

A Pflazer hadseregnek keleti csoportja az oroszoknak újabb súlyos támadásait ismét véresen visszaverte.

Az orosz háború legnagyobb csatája.

Budapest, június 19. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik, hogy a galíciai döntő csatát Grodeknél várják, mely az orosz háború legnagyobb csatájának ígérkezik.

Fürdőruha-ujdonságok: fürdőköpenyek, törülközők, frottirlepedők, fürdőcipők nagy és izléses választékban.

Nagy fehérnemű-eladás battiszt garnitúrákban- fiu és leányka-fehérneműekben.

Baby-kelengyék vászon és végből vágott siffon, valamint fehérneműekből.

Női és Férfi gumiköpenygegek.

Az összes fehérneműek dacára a gyári nagy áremelkedéseknek, a régi árban árusítatnak

Czillér Imre áruházában.

Lázadás egész Oroszországban. A Putilov-műveket össze-rombolták.

Szófia, június 19. Egy Pétervárról most hazaérkezett magasrangú bolgár katonai személység így nyilatkozott az orosz forradalmi állapotokról:

Az orosz társaság minden rétegében igen nyomott a kedv, mert már kétségtelennek tartják, hogy Oroszországra nézve kedvezőtlenül fog végződni a háború.

A forradalmárok a Putilov-művek nagy részét összerombolták s ezt a merényletet bejelentették telefonon a Novoje Vremjának. Nemrég a Moszkva melletti puskaporgyár ellen is merényletet kíséreltek meg. Földalatti folyosót építettek a gyárig, melyet **dinamittal akartak a levegőbe röpíteni.** A forradalmárok tervét az utolsó pillanatban fedezték föl.

Oroszország különböző centrumaiban a belső szervezés hiányossága folytán **nagy inség támadt.** Számos helyen nincs liszt, só, cukor, petrolium és spiritusz s a hatóságok a szállításban beállt zavarok következtében nem bírják orvosolni a bajt.

A harctérről hazatérő földműveskatonák közt azt a hitet terjesztették el, hogy háború után földdel ajándékozzák meg őket. Mivel a parasztkatonákból nem igen irtható ki ez a meggyőződés, a hatóságok azt mondják nekik, hogy előbb a hazaáruló zsidókat agyon kell verni, hogy birtokaikat szétoszthassák. Ezért aztán az egész Oroszországban napirenden vannak a pogromok.

Moszkvában és Pétervárott **igen elkeseredett a hangulat a kormány és a hadvezetőség ellen.** Ennek ellensúlyozására fölvetették a koncentrációs kabinet eszméjét.

Hogy az események hova fognak fejlődni a belső Oroszországban, nehéz megjósolni.

Az oroszok Besszarábiából kivonulnak.

Kopenhága, jun. 19. Az oroszok a szövetséges csapatok előnyomulása folytán kezdik kiüríteni besszarábiai helyőrségeiket és a megerősített pontokat.

Német repülőgépek bombái Varsóra.

Kopenhága, jun. 19. A múlt héten német repülőgépek Varsóra és több orosz várra bombákat dobtak, amelyek nagy anyagi károkat okoztak.

Ossowiec ostroma.

Kopenhága, június 19. A német nehéztüzérség újra megkezdte Ossowiec orosz várerőd ágyuzását.

Orosz békehangok.

Budapest, június 19. (Saját tud.) Pétervárról jelentik:

A „Rjecs” írja, hogy Oroszország nem akar újabb téli háborút. Mindenfelé általános béke vágy mutatkozik, mivel a lőszerkészletek fogytán vannak. A további háboruszkodás könnyen forradalmat idézhetne elő.

Német buvárhajók működése két hét alatt.

Budapest, június 19. Londonból jelentik: A Times írja, hogy a németek az elmúlt két hét alatt **hetvenhárom hajót**

sülyesztettek el. Az admirális ellenintézkedései gyengülnek, a német akció pedig erősödik.

Harcok Arrasnál.

Budapest, június 19. Arrasnál a francia és angol seregek és a német csapatok között két nap óta elkeseredett harcok folynak, melyek eddig a németek győzelmét eredményezik.

Reims bombázása.

Genf, június 19. A Pester Lloydnak írják: A francia repülőgépek arra a brutális eljárására, hogy a nyílt, meg nem erősített Karlsruhe városát bombázták, a reimsi polgármester korán reggel figyelmeztette a lakosságot, hogy bizton várható, miszerint válaszul a német repülőgépek újra bombázni fogják Reims városát, ami be is következett.

Reims tegnapi bombázása által nagyszámú házak tulajdonosai, különösen a Katedrale környékén **másfél millió frank kárt szenvedtek.** A német repülőgépek által Nancyra vetett bombák által 12 személy sebesült meg.

Sikeresen manővroztak a német felkerítő repülőgépek Belfort és Saint-Diez fölött. Hárminc francia aeroplán vette üldözőbe a német repülőgépeket. Az üldözés azonban sikertelen volt.

Angol kormányválság készül.

Budapest, június 19. (Saját tudósítónktól.) A londoni „Morningpost” szerint újabb kormányválság készül. Lord Georg vezetés szerepet kap.

Az olaszok veresége az Isonzónál.

Budapest, június 19. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az olaszok újabb kísérletét, hogy az Isonzó völgyén átkeljenek, az osztrák-magyar csapatok ma ismét véresen visszaverték.

Sikertelen olasz támadási kísérletek.

Budapest, június 19. (Hivatalos.)

Olasz hadszíntér.

Az Isonzo arevonalon és a karinthiai határon az olaszok legutóbbi sikertelen veszteségteljes előretörései után nyugalom állott be, amelyet csatározások és itt ott ágyútűz szakított meg.

Az ellenségnek tegnap délben Plavánál megismételt támadását ágyútűzünk csirájában elfojtotta.

Kifáradtak az olaszok.

Budapest, június 19. (Saját tud.) A hadisajtószállás jelenti:

Ugy látszik, hogy az olaszok szükségét érzik annak, hogy az utóbbi időben szenvedett súlyos veszteségeiket kiheverjék.

Tegnap csak jelentéktelenebb határcsatározások folytak. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Olasz hajó angol aknán.

Szaloniki, június 19. Hivatalos angol híradás szerint Port-Szaid közelében a „Primen” nevű kis olasz hajó aknára futott s elmerült. Mivel a hajó roncsa a Szuusz-csatorna torkolatát elzárta, két napig szünetelt a közlekedés a csatornán. A vontatási kísérletek eredmény nélkül maradtak s így végre robbantással távolították el az elsüllyedt hajót.

Angol és olasz flotta akció az Adrián.

Páris, június 19. Itt hivatalosan közzétették, hogy az angol és az olasz flotta együttesen fel fog lépni az Adrián, hogy a tengeralatti bázisokat felkutassa és tönkretegye.

Ágyuharc a Fekete-tengeren.

Budapest, június 19. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik, hogy két orosz torpedónaszád és a Breszlau cirkáló között a Fekete-tengeren ágyuharc fejlődött ki. Az eredmény ismeretlen.

A tiroli határterületen a Fassa völgytől keletre levő hegyviszorosok ellen támadó olasz osztagokat mindenütt visszaverték.

A Folgaria és a Lavaronia fensík ellen intézett sikertelen támadásokat az ellenség beszüntette. A határterület kevés (felszabadított) helységében az olaszok tuszkolással és brutálisan erőszakos rendszabályokkal sanyargatják a lakosságot. Höfer.

Az olaszországi szerb követ nyilatkozata.

Budapest, június 19. (Saját tud.) Rómából jelentik. A szerb követ kijelentette, hogy Albánia megszállásánál Tirans Elbaszan megszállására szorítkoznak. A monarchia ellen addig nem támadhatunk, míg jobbszárnyunk veszélyeztetve van.

Görögország semlegessége.

Athén, június 19. A Magyar Távirati Irodának jelentik: A Venizelosz párt huszonehedikén fog tanácskozni, hogy állást foglaljon Görögország semlegessége érdekében.

Venizelosz követelése.

Budapest, június 19. (Saját tudósítónktól.) Athénből jelentik, hogy Venizelosz a kamara azonnali összehívását és Gunarisz kormányelnöknek távozását követeli.

A semlegesek követeinek tiltakozása.

Budapest, június 19. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik, hogy a semlegesek londoni követei utján tiltakoztak Karlsruhe bombázásáért, ahol a svéd királyné tartózkodik.

A szerb fővezér súlyos beteg.

Budapest, június 19. Nisből jelentik, hogy Putnik vajda, a szerb hadsereg vezérkari főnöke, súlyosan megbetegedett.

Bulgária és az antánt.

Szófia, június 19. Az az általános meggyőződés, hogy a bulgár kormánynak az antánthoz intézett legutóbbi válasza az antánt hatalmak egyenes elutasítása volt.

Törökországgal a tárgyalások folyamatban vannak.

A török főhadiszállás jelentése.

Konstantinápoly, június 19. A főhadiszállás jelenti:

A Dardanella-arcvonalon tüzéségünk június 16-án Ariburnu mellett elpusztította az ellenségnek gépfegyverszállásait és több fontos megfigyelő helyét. Egy ellenséges ágyut használhatatlanná tettünk.

Egyik ezredünk a jobb szárnyon elvette az ellenség lövészárkainak egy részét és elfoglalta azt.

Tegnap Ariburnu vidékén és Sed il Bahr mellett gyöngén tüzelt egymásra a tüzéség és a gyalogság, de jelentősebb esemény nem történt.

Június 14-ike óta az ellenség fojtó gázakat terjesztő robbanó lövedéket használt. A többi hadszínterről nincs semmi különös jelenteni való.

Harc a Dardanellákért.

Konstantinápoly, június 19. A főhadiszállás jelenti: A Dardanella arcvonalon június 15-én délután balszárnyunk tüzésége tüzeléssel egy ellenséges aeroplánt, amely Ariburnunál állásainkat átrepülte, lelőtt. A repülőgép az ellenséges lövészárok megett esett le. Tegnap Ariburnunál és Sed il Bahr-nál semmi jelentősebb nem történt. A tengersizorban levő parti ütegeink Sed il Bahr-nál bombázták az ellenséges állást, valamint az ellenségnek egyik szállító-oszlopát. A többi arcvonalon semmi jelentősebb sem történt. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A Hadsegélyező Hivatal feladatairól.

A háborús jótékonyági intézmények homlokterében kétségkívül a magyar királyi honv. miniszterium által felállított Hadsegélyező Hivatal áll, amely mindjárt a háború kitörése után a király parancsára létesült, hogy központi szerve legyen Magyarország területén az önkéntes segélynyújtásnak és irányítója a jótékonyági cselekvéseknek.

Miután a háború ez alkalmi alakulásra rendkívüli kötelezéseket hárít, az elengedhetetlen együttműködés érdekében szükséges, hogy a társadalom figyelmét ismételten reá tereljük a Hadsegélyező Hivatalra.

A Hivatal tevékenységi és működési köre főbb vonásaiban az, hogy alapot gyűjt a katonák özvegyei és árvái, valamint a rokkantak részére, segíti a harcúterén küzdő katonákat és eljuttatja hozzájuk az áldozatkész közönség szeretetadományait, ruhaneműeket oszt ki a rokkantaknak, a katonai özvegyeknek és árváknak és minden téren segítőtje, gyámoltója a háború szerencsétlenszéknek.

A Hivatal által kezelt jótékonyági alapok összege már meghaladta a két milliót, természetbeni gyűjtésének eredménye pedig a három millió koronát.

A direkt gyűjtéseken kívül a Hivatal céljainak szolgálatában állnak:

1. A Magyar Nők Korona Alapja, melynek tagja lehet minden magyar asszony és leány, a ki legalább egy koronát fizet az alsó pénztárába. A teljes bevétel, mint a többi gyűjtésektől elkülönülő alap, a katonai özvegyeké és árváké. Az adományok hivatalos emlékszelvények ellenében történnek, a melyek a Hadsegélyező Hivatalnál és vidéken a Hadsegélyező Hölgybizottságoknál szerezhetők be.

2. A Nemzeti áldozatkésztség szobrának alapzatára és a lovasalap pánccelzatára illetendő bronzlemezek jövedelme felerészben az özvegyeké és árváké, felerészben a rokkant katonáké. Ezt az akciót a Gyors Segély Augustia Alappal együttesen viszi keresztül a Hadsegélyező Hivatal. E bronzlemezek az adományozó nevével ellátva, két korona minimális áron foglalhatók le.

3. Az alakulóban levő Hadsegélyező Szövetségbe beléphet mindenki, aki öt éven keresztül évi egy korona tagsági díj fizetésére vállal kötelezettséget. Ennek a szövetségnek teljes jövedelme felerészben az özvegyeké és árváké, felerészben a rokkantaké. Vidéken a szövetség akciót tagsági ívvel a tanítószáz hazafias áldozatkésztséggel intézi.

4. Családi és egyéb gyűjtőperselyeket hozott forgalomba a Hivatal; a családi perselyek 40 fillér árban Budapesten, IV., Kosuth Lajos u. 12. szám alatt, vagy a Hadsegélyező Hivatalnál (képviselőház) rendelhetők meg. Vidéki megrendelések utóbbi helyre intézendők. A befolyó összegek fele az özvegyeké és árváké, fele pedig a rokkantaké.

5. Gyűjti a Hivatal a közönség természetbeni szeretetadományait élelmi- és élvezeti cikkekben, pénzbeli adományokat a harcúterén levő és Magyarország területén kiegészítő közös, honvéd, népfelkelő csapatok részére és az adományokat eljuttatja a harcúterre.

6. Elfogad és gyűjt minden fajta pórtárgyat és felszerelési tárgyakat a harcúterén levő csapatok részére.

7. Forgalomba hoz jelvényeket, emlékérmeket, emléklapokat, csataképes levelezőlapokat, egyéb mű-, dísz- és használati tárgyakat, melyek a Hadsegélyező Hivatal jelvény-, emlékérmével díszítvők. Jótékonyági bélyegeket és számolócédulákat ad ki, üzleti számlákat, levélpapírokat és névjegyeket jótékonyági bélyegzővel lát el. Mindezek jövedelme az özvegy- és árva alapé.

8. Gyűjt férfiruházati tárgyakat a katonai kötelekkel elbocsájtott rokkantak részére. Női- és gyermekruhákat a katonák özvegyei és árvái számára.

9. Elfogad készpénzt, arany-, ezüst- és egyéb értéktárgyat, képet, szobrot, stb. az özvegy- és árva-alap javára.

10. Azokat a hozzá érkezett élelmi-cikkeket, amelyek a harcúterre való szállításra nem alkalmasak, értékesíti, s a befolyó összeget az özvegy- és árva-alaphoz csatolja.

A közönség forduljon bizalommal és szeretettel minden hadsegélyező ügyben a Hadsegélyező Hivatalhoz, mely a legnagyobb késztséggel és díjtalanul ad tanácsot és felvilágosítást. Elintézi a lehetőséghez képest ez irányban minden kívánságot. Felkarolja a háború szerencsétleneit, segíti a rászorulókat.

Éppen a kielégítésre váró igények nagy mérvre indokolja, hogy a Hivatal fejlődő alapjai a társadalom állandó jóindulatára és támogatására szorulnak.

A Hadsegélyező Hivatal vezetősége a képviselőház palotájában van. Átvételi különítménye és nagy raktára Budapesten, Váci utca 38. szám alatt található és ide címzendő az élelmi- és élvezeti cikkek, ruhaneműek, stb. tartalmazó csomagok, ládák. A pénzküldeményeket a Hivatal pénztára (a képviselőház földszintjén) veszi át. A gyűjtő- és propaganda osztály (képviselőház, földszint) az összes jelvényekre és egyéb kiadványokra vonatkozólag szívesen

szolgál szóval vagy írásban utbaigazítással. Ugyanítt van a Nemzeti áldozatkésztség szobrának végrehajtóbizottsága is.

Jémet a hadseregnek!

Megindulnak a fémgyűjtőkocsik.

Míg derék fiaink a harcútereken küzdenek értünk és e haza jövő boldogságáért, nekünk, akik távol vagyunk a veszedelmektől, szent és hazafiai köteletségünk, hogy megtegyünk mindent harcoló katonáinkért s derék csapataink harcúteressé emeléséért. E tekintetben bármennyit teszünk, nem tünk elégét.

Vitéz hadseregünk jól fel van szerelve, ez időszert semmiben sem érez hiányt, de gondoskodnunk kell jólőre mindenről, hogy a jövőben is bőségesen megadhassuk csapatainknak a szükségeseket, mert nem tudjuk, meddig tart a világháború.

Ádáz ellenségeink igyekeznek elzárni mindent tőlünk, hogy ne hozzassunk be semmit s így teljesen a saját készletünkre vagyunk utalva.

A hadvezetőség böles előre látással igyekszik gondoskodni a hadiszerek gyártásához szükséges fémekről s ezért a hazafias érzelmű lakossághoz fordul, hogy a birtokában levő használhatlan és nélkülözhető réz, bronz, nikkelt, ón és ólom tárgyakat ajándékozza hadicélra.

Az akció élén Nagyváradon Hlatky Endre főispán áll, aki lelkes felhívásban fordult a közönséghez, hogy a hazafias célt mozdítsa elő fémadományával, egyben a fémgyűjtés körüli teendőket ellátásával Czegléd István aljegyzőt bizta meg.

Nagyvárad közönségének egy része nemes buzgalommal igyekezett a felhívásnak eleget tenni. Már eddig közülbelül egy vasúti kocsira való különböző fém gyűjt össze a városházán.

Nagyvárad város közönségétől azonban ez még kevés, mert alig van ház, ahol ne kerülne elő egy egy használhatlan, nélkülözhető ócska rézűst, mozsár, kilincs, konyhaedény, gyertyatartó törmelék stb. rézből, ólcmból, ónból, bronzból. Ezeket az illetők szívesen is átadnák, de körülményeik miatt nem tudják a városházára szállítani.

A fémgyűjtés ügyében összehívott értekezlet éppen ezért abban állapodott meg, hogy fémgyűjtőkocsikat járat a város nagyobb utcáin, hogy a közönség fémadományát a gyűjtőkocsiba átadhassa.

A fémgyűjtőkocsik holnap, hétfőn és kedden járnak a városba az előre meghatározott utvonalakon. Ezen utvonalakot alább közöljük, azért, hogy mindenki már előre összeszedhesse a hazafias célra szánt fém-tárgyait s a fémgyűjtő-kocsi megjelenésekor kérelem nélkül átadhassa azokat.

Nagyvárad város közönsége, hisszük, hogy ezen akció sikeréből is kiveszi részét

Hol járnak a fémgyűjtőkocsik?

A hadsereg részére szükséges fémadományok összegyűjtése céljából folyó évi június 21-én hétfőn délelőtt 8—12 óráig és délután 2—5 óráig következő utvonalakon fognak gyűjtőkocsik közlekedni. Rákóczi-ut, Szent János-, Szilágyi Dezső-,

Uri-, Szaniszló-, Sal Ferenc-, Lukács György-, Sztaroveszky-, Nagy Sándor-, Rimanóczy-utcák, Tisza Kálmán-tér, Széchenyi-tér, Bémer-tér.

Junius 22-én kedden délelőtt 8—12-ig és délután 2—5-ig: Szacsвай-, Beöthy Ödön-, Pável-, Teleky-, Körös Kossuth Lajos-, Zöldfa-, Kapucinus-utcák. Szent László-tér, Rulikovszky-ut,

Az egyes szekerek: „Fémet a hadseregnek“ feliratu táblákkal lesznek ellátva a fémekek összegyűjtését a tanuló ifjuság közül kiválasztott és igazolvánnyal ellátott ifjak fogják eszközölni.

Nagyvárad, 1915 junius 19-én.

Czeglédy István,
aljegyző.

Dolgozni kell mindenkinek.

A belügyminiszter rendelete. Értekezlet az alispánnál.

Biharvármegye alispánja már korábban előterjesztéssel élt a miniszterhez, hogy a közéleti biztositása érdekében személyes szolgálatot rendelhessen el. A minisztertől most érkezett le az erre vonatkozó intézkedés. Eszerint mindenkit kötelezhet a hatóság arra, hogy személyes szolgálatot teljesítsen. Kivételt képeznek azok az egyének, akik hadiszolgálatot teljesítenek, vagy ha akár a saját, akár más gazdaságában ugyanolyan hasznu munkát végeznek, mint amilyenre a hatóság akarja őket felhasználni.

A személyes szolgálatok igénybevételével csak olyan munka elvégzése rendelhető el, amelyre nézve megállapítható, hogy azt a munkát az ingatlan tulajdonosa, bérlője, noha a jó gazda gondosságával járt el, tőle nem függő s általa el nem hárítható okokból nem volt és nem képes másként elvégezteni.

Egyszóval nem maradhat betakarítás nélkül a termés. Ha valahol nincs elegendő munkaerő, vagy ha van is, de az emberek nem akarnának munkába állni, a miniszteri rendelet értelmében még karhatalommal is dologba állíthatók.

A rendelet fontos intézkedése az is, hogy teljesen lehetetlenné teszi a terrort, a sztrájkot. Ha valahol nem akarnak dolgozni a sztrájkolók, megjelenik a csendőr és akár tetszik, akár sem, dolgozni kell.

A hatósági uton kirendelt személyes szolgálatokért díjazás is jár, még pedig felemelt díjazás. Eszerint minden személyes szolgálatért napszám szerint, vagy szakmány szerint térítés címén 20 százalékkal több díj jár, mint amennyi abban a községben a mult esztendő folyamán hasonló évszakban az átlagos munkabér volt. Hogy mennyi volt a napszám, azt a fősztolgabiró a gazdasági-bizottság meghallgatása alapján állapítja meg.

A díjazást a községi előljáróság fizeti ki, még pedig készpénzben. Az előljáróságokhoz az érdekelt gazdaságok tulajdonosai tartoznak befizetni.

A gazdasági munkálatoknál nemesak az emberi munkaerő vehető igénybe, de lefoglalható az igás-állat, szekér, stb. is.

Az aratás biztos kimenetelét célzó rendelettel tegnap foglalkozott az alispán, aki értekezletre hívta az érdekelt férfiakat. Az értekezleten jelen voltak Fráter Barnabás alispán elnöklésével Molnár Imre, Gellért László, Kellner Gyula, Papp Imre. A szak-

bizottság elhatározta, hogy a fontos rendelet megfelelő alkalmazás végett azonnal kiadja a járási fősztolgabiráknak.

A rendelet mellett még nagy fontosságu az a másik körülmény, hogy a vármegyében igen sok helyen fogják pótolni a hiányzó munkaerőt hadifoglyokkal. Ily irányban már több 100 község kérelmezett 30—100 hadifogoly engedélyezése iránt. Az előjelek tehát azt bizonyítják, hogy az idei aratás bőséges és nyugodt lesz.

A „Sursum corda“ mai és holnapi diszelőadása.

Hetek óta folyik már a lázas készülődés a „Sursum corda“ mai és holnapi diszelőadására. Városunk festőművészei és amatőrrajzolói teméntelen emléklapot készítettek ez alkalomra, amelyeknek az árusítását már tegnap este megkezdte Nagyvárad hölgyeinek és leányainak buzgó gárdája.

A bájos leánysereg fáradhatatlanul árusította az igazán művészi kivitelű emléklapokat, kedvesen ajánlgatták a korzó sétáló népének, valamint a kávéházi közönségnek is. Alig akadt valaki, aki ne vett volna a csinos „Sursum corda“ lapokból.

A mai nagyszabású diszelőadásra tegnap este tartották meg a próbákat, amelyekből következtetve, az előadásnak páratlanul nagy sikere lesz.

Érdekesnek mutatkozik a bevezető felolvasás. Lázas érdeklődéssel várja a közönség Fényes Annuskának, a Király-színház nagytehetségű és kedves tagjának énekszámait. Poétikus és művészi szépségű lesz a „Zengő tábor“ csoportkép ének- és tárogató számokkal.

Szépen fog érvényesülni „A megmentett otthon“ című nagyszabású mozijáték, amelyben a legkiválóbb fővárosi művészek és művésznők szerepelnek.

Ugy szintén sokat várunk a hétfői diszelőadástól, amelyen Bleyerné Garzó Adél nagyképzettségű tanítványai szerepelnek. Ez a fontos zenei esemény bizonyára szépszámú közönséget fognak vonzani az előadásra.

Ugyanekkor megismételik „A megmentett otthon“, szenzációs mozijátékát.

A közönség — reméljük — ezuttal is teljesíteni fogja hazafias és társadalmi kötelességét.

CIPÓ

ujdonságaim megérkeztek!
Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárdá épület.

x **Szeplő-májfolt** ellen megbecsülhetetlen az **YPO** krém és szappan, mely eltünteti a ráncokat, miltessereket, bőrvörösséget és pattanásokat, ára: 1 korona. **Kapható**, Farkas István Apolló drogeriájában **Rákóczy-ut 7/B.** Rimanóczy palota Telefon: 13—02.

HIREK

* **Kinevezés.** A nagyváradi kir. főügyész **Mihálka Béla** nagyváradi kir. főügyészségi irnokot, jelenlegi alkalmazása helyén, irodatisztté nevezte ki.

* **Hány megyei tisztviselő van a háboruban?** Az alispán rendeletére tegnap terjesztették be a járási fősztolgabirák a hadbavonult tisztviselőkről szerkesztett kimutatásokat. A beküldött jelentések szerint az ujfalusi fősztolgabirói hivatalból 2, a szalárditól 3, a sárrétiből 3, belényesiből 12, a biharkeresztesiből 2, a székelyhidiből 6, magyarcsékeiből 4, vaskóhiből 1, béliből 5, tenkeiből 4, margittából 4, nagyszalontaiból 3, élesdiből 2, derecskeiből 4, érmihályfalvaiból 2, cséfaiból 1, központiból 1 tisztviselő, illetve alkalmazott vonult be katonának. A központi tisztikarból 20 tisztviselő teljesít katonai szolgálatot. Ebben a statisztikában természetesen nincsenek benne a községi jegyzők, akiknek száma megközelíti a 200-at. Biharvármegye tehát nem volt fukar akkor, mikor a haza tisztviselőit kívánta védőknek.

* **A Gyermeknap** rendező bizottsága pár nap alatt lezárja számadását, mely előreláthatólag nem remélt fölösleget tüntet fel. Hálásan emlékezik meg a bizottság mindazokról, kik a nap sikerét adományaikkal előmozdították. Már ez alkalommal is köszönetet mond Tátray Sándor urnak, ki a Royalban rendezett tombola céljaira egy értékes majolika vázát volt szives adományozni. E tombola tárgy szerencsés véletlennél fogva a rendezőség birtokában maradt s értékesítéséről egy más alkalommal fognak gondoskodni. Dalnoki Kovács Áron főorvos ur, özv. Bende Lajosné és Wertheimstein Sarolta urhölgyek virágadományokkal járultak a nap sikeréhez. Fogadják az adományozók a bizottság köszönetét. Itt említjük meg, hogy az említett s elveszettnek hitt két persely is értékes tartalmával együtt megkerült. Ugy, hogy azzal minden persely visszakerült a bizottsághoz.

* **Gróf Wenckheim Béla hősi halála.** Gróf **Wenckheim Béla**, Nádasdy-huszárezredbeli tartalékos főhadnagy, gróf **Wenckheim Géza**, gerlai, csorvási és mágori földesurnak másodszülött fia, f. hó 12-én a Horodenkától északra fekvő Luka falu mellett vívott ütközetben, ellenséges golyótól fején találva, hősi halált halt. A holttest hazaszállítására intézkedés történt.

* **A 42—50 évesek sorozása.** Pár napja jelentek meg a falragaszok, amelyek a 18 évesek sorozását hirdetik. A 18 évesekkel együtt voltak jelentkezni a katonai ügyosztálynál a 42—50 évesek is, akiknek sorozásáról még eddigelé intézkedés nem történt. A 42—50 évesek sorozása iránt, amint megtudtuk, még intézkedések nem történtek, de a lehető legbiztosabb, hogy rövid négy hét leforgása után sor kerül a 42—50 évesekre is. A 42—50 évesek sorozása már az ország igen sok vármegyében és városában folyik, de Nagyváradon csak az ezen helyeken végbement sorozások után fog megkezdődni a 42—50 évesek sorozása.

* **Eljegyzés.** Ecsedi Csapó Pál a 38. gyalogezred zászlósa, aki sebesülten Nagyváradon a Tisza Kálmán-téri hadikórházban fekszik, tegnap délelőtt eljegyezte szentkoltai Elekes Iluczit Nagyváradról.

* Adakozzunk a vak katonáknak. Ne felejtsük meg a harctéren megvakult hőseinkről, adakozzunk a vak katonáknak! Tegnap *Sebestyén* Lajosné 10 koronát küldött szerkesztőségünkbe e célra. Adományokat állandóan gyűjt a Tiszántúli szerkesztősége. Eddig 1572 korona 21 fillért gyűjtött szerkesztőségünk e célra.

* Ellenőr- és fogalmazó-választás a városnál. Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága július havi közgyűlésén tölti be a megüresedett adópénztári, ellenőri és fogalmazói állásokat. Az adópénztári ellenőri állás 2600 K fizetés és 800 K lakbérrel; a fogalmazói állás pedig 2000 K fizetés és 720 K lakbér-javadalmazással van összekötve. A pályázati kérvények a főispán címére július 3-ig adandók be a polgármesteri hivatalhoz. A városi tanács tegnapi ülésében tárgyalta a két betöltendő állás dotációját s abban állapodott meg, hogy ezen állások elnyerőinek nem adja meg az eddigi személyi pótlékokat s így a fogalmazó 200 koronával, az ellenőr pedig 400 koronával kevesebb dotációt kap, mint a többi fogalmazó, illetve az eddigi adópénztári ellenőr. Így irták ki a pályázati felhívást is, amely a következő:

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága az adópénztárnoki állás betöltése folytán megüresedett ellenőri állásnak választás útján leendő betöltését a folyó évi július havi rendes közgyűlés napirendjére tűzvéni ki, felhívom mindazokat, a kik a IX. fizetési osztályba beosztott 2600 korona törzs fizetés és 800 korona lakpénzzel javadalmazott ellenőri állásra pályázni kívánnak; — továbbá a II. od. aljegyzői állás betöltése folytán megüresedett fogalmazói állásnak betöltését is a törvényhatóság a folyó évi július havi rendes közgyűlés napirendjére tűzvéni ki, felhívom mindazokat, a kik a X. fizetési osztályba beosztott 2000 korona törzsfizetés és 720 korona lakpénzzel javadalmazott fogalmazói állásra pályázni kívánnak, hogy pályázati kérvényüket szabályszerűen felszerelve Nagyvárad thjf. város főispánja Méltóságos Hlatky Endre urhoz, mint a kijelölt választmány elnökéhez címezve, hivatalomnál (Városháza I. emelet 4. sz. a.) f. évi július hó 3. napjának d. u. 5 órájáig annyival is inkább adják be, mivel az elkésztett beadott, vagy kellően fel nem szerelt kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Nagyvárad, 1915 június 18.

Lukács Ödön s. k.
polgármester helyettes.

* A biharvármegyei olaszok. A járási főszolgabírák tegnap terjesztették be az olaszokról szerkesztett kimutatásukat az alispánhoz. A statisztika szerint a belényesi járásban 24, a vaskóhiban 4, a derecskeiben 5 és élesdiben 5 olasz van. Ezek az emberek korántsem olyan veszélyesek ezért a főszolgabírák semmiféle intézkedést nem tesznek velük szemben. Az olaszok foglalkozása kőműves, vagy betonmunkás. Haza egy sem vágyakozik közülök.

* Az ujjalotai kolera. Tegnapi számunkban megírtuk, hogy *Körözi* József ujjalotai népfelkelő kolerában meghalt. *Körözi* igen kritikus helyzetbe hozta az egész község lakosságát, mert dacára annak, hogy Ujjalotáról Nagyváradra jött be egész családjával, feltehető, hogy Ujjalotán másokat is megfertőzött a betegség. *Körözi* ugyanis mikor hazaérkezett a faluba, dacára annak, hogy rosszul érezte magát, sorba lá-

togatta az ismerősöket s egyik másik helyen hosszabb ideig tartózkodott. A veszedelemtől azonban nekünk váradiaknak nincs mit félni. *Körözi* ugyanis Nagyváradon egyenesen a járványkórházba ment és ott is halt meg. Családjá pedig szigorúan el van különítve. Ujjalota községe már két nap óta van zár alatt. Onnan egy ember sem távozhat és oda sem mehet be senki. Eddig még megbetegedés a faluban nem fordult elő.

* Fölvétel a nagyvárad felső keresk. iskolába. Minthogy helybeli és több vidéki polgári iskolában a tanulók még nem kapták kézhez iskolai bizonyítványukat és emiatt fölvételre nem jelentkezhetek, azért az igazgatóság még a jövő hét folyamán fölveszi a jelentkező tanulókat.

* Cséplőgép-szerelők szerződése. Az aratási munkálatok zavartalan biztosítása céljából m. kir. állami fa- és fémipari szakiskolánál (Nagyvárad, Schlauch-tér 10.) az aratógépek kezelésében és szerelésében mintegy 30 növendék képeztetett ki. Azon gazdák, kiknek aratógépek javításánál, vagy azok vezetésének bemutatására ilyen szerelőkre van szüksége, forduljanak levélben vagy táviratban fent nevezett szakiskola igazgatójához. Növendék díjazása, ha lakást és ellátást nyer, úgy 10 óra munkaidő mellett napi 4 korona, ellenkező esetben 7 korona.

* Elvesztett imakönyv. A Szent László templomtól kiindulva a Telekey-, Bem-, Hármás- és a Körös-utca alsó részén keresztül elvesztett egy imakönyv, benne jegyzetekkel, szent képekkel stb. A tulajdonos kéri a becsületes megtalálót, hogy vigye el az imakönyvet a Szent László templom sekrestyéjébe, ahol illő jutalomban részesül. Ezt annál is inkább kéri, mivel a megtaláló számára a könyv csekély értéket képviselhet, míg neki kedves emlék.

* Szezon a Püspökfürdőben. A kedvező időjárás meghozta a kitünő gyógyhelynek: a Püspökfürdőnek a látogatottságát. Előkelő nagy közönség látogatja naponként a remek fürdőt s azonkívül nagyszámu állandó fürdővendég élvezi a fürdő kényelmét. A gondos ellátáson kívül Dancs János bérlő a vendégek kitünő szórakoztatására is nagy súlyt helyez. Különösen kiváló élvezetet nyújt Dankó Pali jeles zenekarának pompás játéka. A fürdővonatok most vár zavartalanul közlekednek.

* Országos vásári értesítés. A rendőrkapitányi hivatal közli, hogy a nyári országos vásár a következő sorrendbe fog megtartatni és pedig június hó 25-26 sertes- és juhvásár 27., 28., 29., termény, barom- és lóvásár továbbá június 27-től július hó 2. ig kézmű ipar és általános vásár fog tartatni. Zárlat nincsen s így bármilyen állat felhajtható.

* Katonatemetés. A cs. és kir. tartalékkórház parancsnoksága közli, hogy *Breznik* József negyedik osztrák Landwehrezredbeli gyalogos temetése ma délután 3 órakor, *Oprea* Ábrahám 33. gyalogezredbeli gyalogos temetése pedig holnap, hétfőn reggel 8 órakor lesz a csapatkórházból, ahonnan a Rulikovszky-uti temetőben fogják őket kikisérni és ott örök nyugalomra helyezni.

* Meghívó. A Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok f. évi június hó 29. én, d. u. 3 órakor tartja saját helyiségében XLVI. évi rendes közgyűlését, amelyre a társulat szavazati joggal bíró tagjait ezennel meghívjuk. A közgyűlés tárgyai: 1. Jelentés a választmány 1914. évi működéséről. 2. Az 1914 évi zárszámadás. 3. A Csarnok pénzügyi helyzetének rendezésére vonatkozó elnökségi javaslatok. 4. 8 választmányi tagnak három évre

és 3 számvizsgáló egyénnek 1 évre való választása. Nagyvárad, 1915 június 15. *Reismann* Mór kir. tanácsos, elnök.

* Gázmotorkezelői tanfolyam. A folyó évi cséplési munkálatok megkönnyítése céljából a helybeli m. kir. állami fa- és fémipari szakiskolán folyó hó 23. án egy négy hétig tartó gázmotorkezelői tanfolyam veszi kezdetét. Érdeklődők és beiratkozni óhajtók az intézet igazgatóságánál Schlauch tér 10. sz. alatt jelentkezzenek. Tandíj 10 korona, segélyalap díj 2 korona. A tanfolyamra kellő előképzettség mellett teljesen díjmentesen felvétetnek a kórházakban utókezelés alatt álló és lábadozó, rokkant katonák.

* A Fischer Ervin áll. kép. okl. zenetanár vezetése alatt álló „Nagyvárad Ze-neiskola”-ban a jövő tanévre szóló beiratkozások június hó 21. étől 25. ig bezárólag tartanak, mindenkor d. e. 10. től 1. ig és d. u. 3. től 5. óráig. Azon növendékek számára, kik az osztályvizsgálatot letették, a bizonyítványok és értesítők kiosztása jun. 21. én hétfőn történik.

* Zsuzsi kisasszony a Rákózy-uton 7. sz. alatt Aszódival szombat. Simon Gyula hangszerkészítőnél, Mikor az est mesélni kezd, Nem én lettem hűtlen hozzád, Te szőke gyermek. Háborus lemez újdonságok. Hangszerek hegedők, gramafonok eladása olesóárban. Hír különlegességek.

* Jó családból való leány csecsemő, illetve gyermek gondozásban képzett állást keres. Vidékre is elmegy cím Nagyvárad Magyar-u. 33.

* Forolin biztos és gyors hatású háziszor és lábizzadási ellen üdit! szagtalanít! nem zsiros! nem ragad! Ára 1 korona. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Rimanóczy palota.

* Nagyvárad és vidéki gyengélkedő katonasághoz küldök figyelmében, óvakodjanak a hamisított konyakoktól és boroktól. Ajánlok valódi konyakot, bort, likört, rumot, szilvóriumot, seprőt, boroviczkát. Egy nagy üveg valódi konyak 3 korona. Hárterre szállítok 35 dekás posta dobozokat és 5 kilós posta ládákat ingyen csomaglással. Valódi Suchard kakao 1/4 kiló 1.90 Szardínia nagy doboz 80 fillér. Szalámi, lipói turó, málnaszörp, cukorkák nagyban árak mellett. Ostés, fillé, ruszlik és sóshering külön halosztályamban kaphatók. Vigyázat Aszódi 8-féle zamatu pörkölt kávéi izre és zamatra utánozhatatlan. Aszódi Kossuth-utca és Rákóczy-ut.

x Mindennemű molyirtó szerek és fertőtlenítő cikkek legolesőbban beszerezhetők, Farkas István „Apolló” drogeriájában. Rákóczy-ut 7/B.

x **Négy szoba és előszobából álló lakás,** irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1. től, esetleg már május hó 1. től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a házmesternél. Szent János utca 3. szám.

* Három szobás utcai lakások a város központjában, I. és II. emeleten előnyös bér mellett kiadók, a Biharvármegyei Takarékpénztárnál, Kossuth-utca 3. sz.

* Okleveles tanító, a nagy szünidőre magántanítást vállal. Cim a kiadóban.

x **Cipész üzletemet** Szent János utcáról Rimanóczy-utca 2. szám alá helyeztem. Javításokat jutányos árban elvállalom. *Stagl* Kálmán cipész.

* Kiadó modern berendezésű butorozott szobák, valamint irodahelyiségek modern berendezéssel, hosszabb vagy rövidebb időre. Nagy-Sándor-u. 4.

* Ma a Royal kávéház terraszán a debreceni Vörös Tóni és fia teljes zenekarával hangversenyez.

x Poloskairtó NOXIN biztos szer. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/B.

x Kiadó lakások. Ősi-tér 14. szám alatt két fizethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két fizethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsavay utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbanknál.

* Ingatlan eladás. Nagytelek-utca 3. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutákos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtekinthetők Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x Kiadó lakások. Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

* Dusafalva község határában 300 kis hold legelő bérbeadó. Értekezni lehet a Polgári Takarékpénztárnál Nagyváradon.

SZÍNHÁZ

Medgyaszay Vilma kabaréja Nagyváradon.

Hétfőn és kedden, június hó 21-én és 22-én nagyérdeklődéssel két művésztől zajlik le a nagyváradai Royal-kávéház terraszán. Medgyaszay Vilma országos híres Modern Szinpadjának legnépszerűbb tagjai jönnek le Nagyváradra és a fővárosi kabarészerezen legkitűnőbb slágereit, háborus aktualitásait, tréfáit, kupléit, paródiáit, jeleneteit mutatják be három órás műsor keretében. A remélhető anyagi eredmény tekintélyes kvantum a nagyváradai Vörös Kereszt céljait szolgálja.

A kabaré műsora teljesen fehér lesz, úgy hogy leányos családok is bátran megnézhetik a művészi kabaréelőadást.

A Medgyaszay-abaré kiváló művészerő: Kőváry Gyula a kifogyhatatlan ötletességű író konferancier, Sajó Géza és Boros Géza, a legismertebb és legértékesebb két fővárosi kabarészínész, a szép és elegáns Mátray Böske, Rajna Alice, a Modern Szinpad egyik elsőrangú starja, Nagy Pál a Néopera jeles tehetsége karmestere stb. működnek közre az est sikere érdekében. Frappáns hatásra tarthat számot a „Pótsorozás 42-től 50-ig“ (Boros-Kőváry jelenete), „A nagyszövetség“ (Gábor Andor operettje), egy pompás kis szatíra „Kitchener toboroz“, a „Jön a gyűjtőkoesi“ című mulatságos kis tréfa, Rajna Alice remek Vilmos császárpéceje, nagy derűtséget fog kelteni „A hadiskola“ és a „Kávéházi vezérkar“ meg „Pintyőke és a nők“ nagysikerű blüettje. — Előadják Kőváry tréfiáját „A bu-torozott szobá“t és azt, hogy „Legyen-e turf?“. — Slágerek Boros Géza közéleti-művészi dala. — Kőváry kitűnő egyvelegei: „A cenzura“, — „Az európai koncert“, — Kőváry Gyuláné gyönyörű chansonja, a „Bucuszó“, a „Tauglich lett a férjem“, a „A villamoson“ és a „Pont a férjem“ stb., Boros Géza kupléja „A semleges lapok“ (Gábor Andor), Sajó Géza híres szólója „Stricker bácsi“ külön kabaréi szenzációk. Sajó Géza gitáron kíséri önmagát.

Kedvezőtlen időjárás fordultán, benn a kávéházban tartják meg az előadást.

A jegyek ára 3 és 2 korona.

Legújabb táviratok.

Visszavert francia támadások.

Előretörések északon.

Berlin, június 19. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Az Arrastól északra levő arevonallunk ellen intézett támadások folytatása az ellenségre nézve további balsikerrrel járt.

A labassei csatortól északra egy angol előretörést könnyűszerrel visszavertünk. A Loretto magaslaton Neuville mindkét oldalán és Arrastól északra több francia támadás összeomlott.

Több előzőleg elvesztett árokreszt megtisztítottunk az ellenségtől. Az Argonneokban az ellenségnek helyi előretöréseit szoronyharccal visszavertük.

A Vogea menti harcok nem vezettek eredményre. — Lunevillétől északra francia franciák által megerősített és megszállott Embermem helységein rajtaütöttünk és elfoglaltuk.

Valamennyi francia védelmi műnek elpusztítása után csapataink mintegy 50 elfogott francia ellenséggel, régi állásaiba tértek vissza.

A Vogezekben az Etschvölgy egyes részein még harcolunk.

A Hilsenhüttennél 200 franciát elfogtunk.

Keleti hadszíntér.

Sawle környékén Tawime és Slawranta szakaszon orosz előretöréseket visszautasítottunk.

Kalvarjétől délnyugatra előrehaladtunk. Valkovicna falut rohammal elfoglaltuk.

Délkeleti hadszíntér.

Az oroszokat a Santól keletre, egészen a Zapuse-Ulanov vonalig és attól keletre Tanev-Pauszka vonalon túlra visszavettük.

Az ellenség gredeki állását támadjuk. A Dnyesztortól délre a Dnyesztar mocsarak és Stryj között az oroszokat megtámadtuk és észak felé visszazorítottuk. A támadásokat folytatjuk (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A király részvéte Baksay Sándor halála alkalmából.

Budapest, június 19. (Saját tud.) Bécsből jelentik, hogy a király Darányi Ignáchoz a dunamelléki református egyházkerület főgondnokához intézett táviratában részvétét fejezte ki Baksay Sándor püspök elhunytá alkalmából.

Az olasz partvidék bombázása

Budapest, június 19. (Saját tudósítónktól.) Flottaparancsnokságunk jelenti, hogy tizenhetedikén és tizennyolcadikán több cirkálónk és torpedógységünk a határtól Fanóig az olasz partvidéket bombázta. Taflimento torlatánál Peseranál a szemafor állomásokat, Rinininél a Metauren Arzilan vezető hidakat ágyutúzzal megrongáltuk, egy olasz gőzöst elsüllyesztettünk, a legénységet megmentettük, hajóink sértetlenül visszaértek.

Küldöttség a marosvásárhelyi főispánnál.

Budapest, június 19. (Saját tudósítónk.) Marosvásárhelyen tegnap délelőtt százhusztagnú küldöttség tisztelgett Szász József főispán, kormánybiztosnál. Hűségüket kifejezték a haza és a trón iránt.

Lemondott az orosz belügyminiszter.

Budapest, június 19. (Saját tud.) Pétervárról jelentik, hogy Maklakov belügyminiszter lemondott. Utóda Sceserbatov segélyezési főigazgató lett. Maklakov legerősebb támasza volt a háhoruspártnak. Lemondását belsőzavarok kitörése okozta.

Pétervárra rendelték az orosz gárdát.

Budapest, június 19. (Saját tud.) Kopenhágai Fidende Pétervárról jelenti, hogy az orosz gárdát a frontról visszarendelték Pétervárra. Forradalomtól tartanak a galíciai vereségek miatt, a forradalmárok egy hajógyórat leromboltak.

Hírek a sajtószállásról.

Budapest, június 19. (Saját tud.) Sajtószállásról jelentik, hogy Lemberg eleste az északi harctér sorsát eldönti. Ez magyarázza az oroszok elkeseredett védekezését. Besszarábiában elfoglalt területeket biztosan tartjuk. Folytonosan tért nyerünk.

ZENE-ÉS MŰVÉSZET

Patzkó Aladárné zeneiskolájának hangversenye

Péter-Pál napján, e hó 29-én délelőtt tartja meg a Patzkóné zeneiskolája vizsgálati hangversenyét a Katholikus Kör disztermében. Fél 10 órakor a kezdők, fél 11 órakor a haladók zongoráznak. 11 órakor kezdődik az énektanszakosok hangversenye.

A kezdő osztályok vezetője Zintz Anna bécsi zongoratanárnő, ki már 4 év óta tanít ez iskolánál s elsőrangú módszerével kitűnő alapot ad a kezdőknek s általános elismerésben részesülnek alaposan vezetett tanítványai városszerte. A felsőbb osztályokat és az énektanszakot Patzkó Aladárné a városszerte ismert kiváló ének- és zongoratanárnő vezeti. Zongorával a következő tanítványok szerepelnek:

Olti Emmyke, Pásztor Ilus, Tóth Ilus, Halász Erzsike, Pásztor Klára, Blum Margit, Dutka Baby, Csanády Valéria, Standary Annus, Bed Magda, Pásztor Margit, Pásztor Edith és Irén, Stokker Erzsike, Papp Magda, Feinsilber Leona, Oláh Ida, Gubicza Magda, Rónay Böske, Patzkó Elemér, Wittenberger Ella és Erzsike, Szabó Ilus, Sebő Juliska, Kollárszky Erzsike, Czeglédy Irén, Schwartz Böske, Czillér Ilonka és Böske, Pirovich Zsenike, Halász Kata, Marton Lili, Láposy Erzsike, Csipkés Erzsike, Márkely Eta, Pillmann Margit, Vásárhelyi Pálma, Weber Rózsi, Petróczy Alisz, Biszterezky Erzsike, Korbély Viola, Mandel Ilonka, Patzkó Sárka.

Az Énektanszak vizsgálati programja a következő:

Hubay J. A virágnak megtiltani, előadja: Szekernyés Anna.

Hildach, Ógermándal, előadja: Csanády Lujzika.

Tarnay Alajos, roham után, előadja: Rónay Margit.

Schubert, kettős, előadják: Günsberger Erzsike és Csanády Lujzika.

Gastaldon, Románc, előadja: Schmidt Magda.

Mozart, az Ibolya, előadja: Günsberger Erzsike.

a) Grieg, Rózsák között, b) Dainzetti, Cavatina, előadja: Korda Sándorné.

a) Chaminade, Altató dal és b) Löwe, Nem látta senkisémet, előadja: Palánkay Margit az iskola volt növendéke, jelenleg az orsz. m. kir. zeneakadémia operatanszakának növendéke.

Cherubini, Bölcsődal, terzett, előadják a fentiek kivül: Zsák Margit, Ováry Magda, Nozák Magda, Gábor Gizella, Kopasz Margit, Rimanóczy Rózsika és Biszterszky Erzsike.

IRODALOM

Kárpátok ormain.

Irtta: Champier István.

Kárpátok ormain

Felhők gomolyognak,

Xerxesi had támad.

Maroknyi magyarság,

Nagy bajba jutottál,

Megfojt most a bánat!

Vijognak a sasok

Sziklaoukban:

Ki zavarja őket?

Micsoda szél hozza,

Hozza, ostorozza

Erre a felhőket?

Fel, ha Istened van,

Hullasd drága véred,

Hullasd úgy, mint régen!

Hanyadi, Rákóczi,

Kossuth Lajos lelke

Buzditsón, segélyjen!

Kárpátok ormain

Vijognak a sasok,

Zúg a sok sok szálla.

Mintha minden madár,

Minden komor szálla

Miszánt hőssé válna.

Megdördül az ágyú,

Szuronyok fényénél

Legendák születnek:

Néma hőmezőkön

Piros vérvirágit

Glóriás tetteknek.

Diadalünnepen

Dacos nóták járnak

S rézdobokat vernek,

Am a kacagásból

Panaszos siralmok

Föl-fölkeseregnek:

... Ósturáni sorsunk:

Saslakta ormokon

Egyre fogy a szálla

S odalenn a ringó,

Kalászos rónákon

Mindig több az árva...

SPORT

A mai football-verseny.

Az osztrák válogatottak szereplése.

Ragyogó idő kedvez a Rhédey kerti Sport tér ma délutáni sport ünnepének, amely váratlanul igen érdekes sportszenzációval lett tartalmasabb. A mai football mérkőzés résztvevői tudvalevőleg a helybeli tüzérezred válogatott csapata és a NAC csapata. A tüzerek válogatott csapatának azonban négy tagja a tegnapi nap folyamán haretéri beosztás folytán eltávozott a városból és így pótlásukról aképen történt gondoskodás, hogy a gyalogos önkéntesek legutóbb szerepelt válogatott csapatának négy legjobb tagja, köztük három eseh válogatott játékos fog a tüzerek csapatában játszani. E játékosok Hochmann kapus, Franek háttvéd, Prettl közép fedezet és Luszibaum csatár.

Az említett négy játékoson kívül a tüzerek csapatában szereplő hét tüzér is csupa elsőrangú játékos.

A csapat kapitánya Székely tüzérönkéntes a NAC csapatának Görög néven ismert kiváló jobbszélsője.

A nagy érdekességű sportesemény, a melyen a helybeli tisztikar teljes számban lesz jelen, ma vasárnap délután fél 5 órakor kezdődik a Rhédey-kerti Sport téren. Előzőleg három órától kezdve a házierezred zenekara kitűnő műsorral hangversenyez. Pénztárnyitás délután fél három órakor. Helyárak rendesek, hölgyek, valamint katonák őrmestertől lefelé, kedvezményben részesülnek. A jótékony célra tekintettel a pénztárnál felülfizetések elfogadhatnak.

A mérkőzést Gerő Miksa II. foku szövetségi bíró vezeti. A rendezőség hatvan lábbadozó sebesült katonát ingyen vendégül lát a nagyérdekességű sport délutánon.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. PAPP KÁROLY.

Hirdetések

MSOLAT: Magyar királyi Földművelésügyi Miniszter. 7308—1915/II. B—1. szám. Valamennyi törvényhatóságnak. A kereskedelmi m. kir. miniszter ur a m. kir. államvasutak igazgatóságához folyó évi márc. 29-én 12869/1915 II. sz. a intézett leiratában elrendelte, hogy a volt közmunka és közlekedési miniszteriumnak 1881 évi május hó 1-én 12438 sz. alatt kiadott és hivatali elődömnök 1894 évi október hó 2-án 70931 szám alatt részben módosított rendelete értelmében a földművelés egyes ágainak védelmére rendelt s a mezei, erdészeti és szőlőbirtokok gondozása, őrzése felügyeletével megbízott őrszemélyzet, a vadászati személyzet, valamint az erdőgazdaság kezelésével megbízott erdészeti kezelő tisztii személyzetnek a vaspályákon való átjárásra való teljogosításához szükséges pályaatjárású igazolványokat, oly esetben, midőn a pályaatjárásra szóló igazolvány csupán egy üzletvezetőség körzetébe tartozó pályarészbe kéretik, az ügymenet egyszerűsítése érdekében az illető üzletvezetőség a maga hatáskörében állítsa ki. A több üzletvezetőség körzetét érintő ily igazolványok a jövőben is az igazgatóság által lesznek kiállítandók. Felhívom, hogy erről a törvényhatóság közönségét megfélelően értesítse. Budapest, 1915 május 21-én. A miniszter rendeletéből: olvashatlan aláírás, miniszteri tanácsos.

Hivatalos másolat hitelül:

Nagyvárad, 1915 június 14-én.

Darabant
irodavezető.

APOLLÓ színház.

Csak hétfőn június
21-én és kedden 22-én

2 napig vendégszerepelnek a világhírű humoros illuzionisták és gondoliatolvasók

MALZIN

(CARMELLINI) és neje

a svéd király aranykoronás Wasarend tulajdonosa által.

Az idegen ember.

Artista történet 3 felvonásban, a Nordisk-film Compagnie remek műve.

Háborus felvétel

eredeti felvétel a harctéren.

A Jász vőlegény

bohózat.

Kettős születésnap.

Vigjáték 2 felvonásban.

Az előadás kezdete pontban este
7 és 9 órakor.

HELYÁRAK: Páholy-ülés 1 kor. 50 fill. Zsölve 1 kor. 20 fill. Támlásszék 1 kor. Zártszék 80 fill. Első hely 50 fill.

Katonák és gyermekek részére félhelyár.

Bérlet és szabadjegyek nem érvényesek.

Ő csász. és Apost. kir. Felségének

legfelső felhatalmazása folytán.

A közös katonai

jótekonny célokra szánt

31. csász. kir. államsorsjáték.

Ez a sorsjáték 21.146 készpénz-nyereményt tartalmaz, 625.000 korona összértékben.

A főnyeremény **200.000** korona.

A húzás 1915 július 15-én nyilvánosan fog megtartatni.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek Wienben a jótekonny célu sorsjátékok osztályánál, III. k. Vordere Zollamtsstrasse 5. sz. a., továbbá alottógyűjtődéken, dohánytőzsdékben, adó-, pósta-, távirad-hivataloknál, vasuti állomásokon és váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. államsorsjátékok vezérigazgatóságától.
(Jótekonny célu sorsjátékok osztálya).

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

Ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzó-lámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésére ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk!

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-tási és erőátviteli berendezé-
sek felszerelését.

Csellárok,

évlámpák

Állandóan nagy választékban kap-
hatók.

Villamos motorok

1/2 lértől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Hirdetmény.

Egy magasabb katonai parancsnokság-nak átmenetileg Nagyváradia történet helye-zése folytán nagyobb létszámú katonatiszt jön városunkba.

Az ideérkező katonatisztek egy részének — az eddigi gyakorlathoz képest — szálló-dákban való elhelyezése ez idő szerint nem eszközölhető, részben a szállodák teljesíté-képességének korlátozott volta, részben azért, mert a Nagyváradot felkereső vidéki vagy átutazó közönséget a szállóhelyektől teljesen megfosztani nem lehet.

Ez okból a tisztai beszállások cél-jaira a magántulajdon képező s az 1879. évi XXXVI. t. c. 9. § a értelmében szállás-adásra kötelezett házak fognak igénybe vé-tetni, természetesen az arányos teherviselés elvének megfelelően.

A számadási kötelezettség megállapítá-sánál a következő irányelvek szolgálnak:

A tisztai szállásadás kötelezettsége a ház-birtokost terhelvén, az elsősorban a háztulaj-donostól követeltetik, amennyiben a háztu-lajdos nem lakik házában s az 1879. évi XXXVI. t. c. 15-ik §-ában megadott azon

jogával, hogy az elszállásolás végett hozzá utalt tisztet ugyanazon városrészben fekvő más helyiségbe saját költségén kellően el-helyezheti, nem él s a bérbeadott lakások valamelyikében alkalmas, kellően bebutoro-zott szoba van, az a lakótól is igénybe fog vétetni az előirt illeték fejében.

Ezen alapelvek alapján történendő el-szállásolás foganatosításával a városi katonai ügyosztály által kiküldött szállásbiztos a tisztai szállások kijelölése végett a helyszí-nén meg fognak jelenni. Miután a haderő érdekeinek bármily tekintetben való előmoz-dítása a jelenlegi nehéz időkben mindenki-nek hazafias kötelessége s meg vagyok győződve, hogy Nagyvárad város hazafias és áldozatkész polgársága ezen kötelezettsége elől sem fog elzárkózni, felkérem a szállás-adásra kötelezett háztulajdonosokat, illetve az igénybe veendő magánlakások bérlőit, hogy a katonai ügyosztály kiküldöttjét s a szállá-solással megbízott katonatisztek feladataik teljesítésében előzékenyen támogatni szí-veskedjenek.

Nagyvárad, 1915 június 16.

Eleméry Ferenc
katonai tanácsos.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 6000—1915. eln. számú körrendelete folytán ezennel közhírré teszem, hogy a Nagyváradon tartó-zkodó nagyváradai és idegen illetőségű 1897. évben született népfölkelésre kötelezettek be-mutató szemléje Nagyváradon 1915. évi ju-nius hó 24., 25. és 26-ik napjain fog mag-tartatni a következő sorrendben:

1915. évi június hó 24-én (csütörtökön) a Nagyváradon tartózkodó összes nagyvá-radi illetőségű 1897. évi születési népfölke-lésre kötelezettek.

1915. évi június hó 25-én (pénteken) a Nagyváradon tartózkodó idegen illetőségű 1897. évi születési népfölkelésre kötelezettek közül A kezdőbetűtől K-ig bezárólag.

1915. évi június hó 26-án (Szombaton) a Nagyváradon tartózkodó idegen illetőségű 1897. évi születési népfölkelésre kötelezettek L. kezdőbetűtől Z-ig bezárólag, továbbá az előző szemlékről elmaradt 1896—1873. évi születési népfölkelésre kötelezettek.

Ennek folytán felhívom a fentirt züle-tésű évfolyamhoz tartozó népfölkelésre köte-lezetteket, hogy a meghatározott napokon mindenkor reggel 8 órakor a Lázár Vil-mos-utca 3. sz. a. (volt csendőriszkola) so-rozo termében tisztán, lehetőleg megfürödvé, tiszta és rendes öltözetben jelenjenek meg, annál is inkább, mert a meg nem jelenők karhatalommal vezetettnek elő s ezen felül katonai bünvádi uton is felelősségre fognak vonatni.

A népfölkelési bemutató szemlén nem tartoznak megjelenni és egyuttal bizonytalan időre a népfölkelési tényleges szolgálat alól foglalkozásuk alapján fel vannak mentve:

a) a pénzügyőrségnél tartósan alkalmazottak;

b) a vasutaknál és azok műhelyeiben a forgalmi, pályafenntartási, vontatási műhely és szertár-szolgálatban, továbbá a m. kir. ál-lami vasgyárak központi igazgatóságánál és annak vezetése alatt álló gyárakban és üze-mekben tartósan alkalmazottak;

c) a posta- és távirada intézetnél tartó-s alkalmazásban álló népfölkelésre kötelezettek;

d) a kőszénbánya munkás osztagokhoz tartozók;

e) a hadiszolgálatokról szóló 1912. évi LXVIII. t. c. 4. § a alapján személyes szol-gálatokra az összeírás előtt kijelölt egyé-nek, feltéve, hogy rendeltetésük folytán ál-landó tartózkodási helyüket már elhagyták és a bemutató szemléig vissza nem térnek

f) a határrendőrségnél állandóan és hi-vatásszerűen alkalmazott egyének, (a szol-gák kivételével);

Az a) b) c) d) és f) betű alatt említett népfölkelésre kötelezettek azt, hogy állan-dóan tartósan és hivatásszerűen vannak al-kalmazva, felettes hatóságuk, igazgatóságuk stb. illetve munkás-osztag parancsnokságuk, a vasutak és azok műhelyeinek alkalmazá-sában állók szolgálati főnökségük által szá-bálszerűen kiállított bizonyítvánnyal a városi tanács katonai ügyosztályánál a szem-lét megelőzőleg tartoznak igazolni.

Az a) c) és f) betűk alatt említett egyé-nek azonban csak abban az esetben igényel-hetik a felmentést, ha az említett minősé-gükben: 1915. évi március hó 1-óta vannak alkalmazva és ezen körülmény a fenti bizo-nyítványban szintén igazoltattak.

Azon népfölkelésre kötelezettek, ki a behívási parancsnak nem engedelmessékedik, s a bemutató szemlén nem jelenik meg egy hónapi fogháztól két évig terjedő börtönnel büntetettik.

Nagyvárad, 1915 június hó 14.

Eleméry Ferenc
katonai tanácsos.